

Głos Pszczyński

Tygodnik poświęcony sprawom politycznym, gospodarczym, społecznym i kulturalno-oświatowym ludu śląskiego.

Cena prenum. z przesyłką poczt.:	
Rocznica	8 —
Półrocznica	4 —
Kwartalnie	2 —
Miesięcznie	~70

Wychodzi w każdą sobotę.
Redakcja i Administracja: Pszczyzna, ul. Kopernika 18/1 p.
Konto czekowe: P. K. O. Nr. 307.380.

Ceny ogłoszeń:
Ogłoszenia zwykłe za 1 mm 40 gr. w kwiecie 50 gr. przed czasem 60 gr. Przy kilkakrotnym ogłoszeniu znaczna zniżka.

Rocznik 3

Pszczyzna, dnia 2 kwietnia 1932

Nr 14.

Roia wynalazków w dobie kryzysu.

Obecny kryzys światowy jest bezpośrednim powodem mechanizacji pracy. W ciągu kilku lat po wojnie zdaliśmy nagromadzić taką masę dóbr wszelkiego rodzaju, że przy obecnym zużyciu wystarczy ich jeszcze na kilka lat. Gdy dawniej przy budowie domu mieszkalnego pracowali np. 50 robotników, oprócz wykwalifikowanych murarzy, to dzisiaj pracę tę wykonują jedynie sami murarze, a owych 50 robotników zastępują różne maszyny do robienia zaprawy murarskiej windy mechaniczne i t. p. Jest to tylko najprostszy przykład z życia codziennego. A jeśli się teraz weźmie pod uwagę nasze dzisiejsze potężne fabryki tkackie, które są tak urządzone, że potrafią w ciągu jednego dnia wyprodukować tyle materiału, nad sporządzeniem którego pracowali dawniej kilkaset tkaczy przez miesiąc. Oczywiście, że wytrzymałość jego jest znacznie mniejsza, ale też pod względem taniości znacznie bije ręcznie wytkany.

To jest nam znane z poprzednich artykułów. Działaj chcielibyśmy się zastanowić nad wynalazkami. Pod nazwą wynalazku dopatrzuje się każdy mimowoli nowego wroga, który dybie na dobrobyt robotnika. Otóż ta sprawa przedstawia się znacznie inaczej, niż ją dołąd traktują. Mamy różne wynalazki. Jedne służą do uprzyjemnienia człowiekowi życia, jak np. radio, gramofon, kino i t. d. Taki wynalazek nikt nie odbiera człowiekowi pracy, lecz oświeca mu ją daje. Przy wynalazek kina czy radia znalazło zatrudnienie kilkaset tysięcy

osób, a jeszcze większe korzyści odnosiła sama ludność przez ich pożyteczność w życiu codziennym. Dzisiaj nie można sobie wyobrazić, jakby wyglądało nasze życie bez radia, a przecież jeszcze 20 lat temu nie znamy go zupełnie. Z drugiej znowu strony powstają wynalazki, zakrojone na pracę, której człowiek nie byłby w stanie wykonać własnymi rękami. Są to różne maszyny o niezwykle precyzyjnym działaniu. Trudno sobie wyobrazić, żeby przy dzisiejszym kolosalnym zużyciu materiałów optycznych, obrabiano ręcznie różne soczewki, pryzmaty i t. p. Tak samo przedstawia się rzecz fabrykacji części do motorów spalinyowych i maszyn. Mamy przecież olbrzymie zapotrzebowanie łożków różnych objętości. Kto zna się trochę na tych rzeczach, wie, co znaczy małeńkie chociażby uchybienie w szczelności takiego łożka. Wynika z tego, że gdybyśmy nie znali odpowiednich maszyn, toby musieli wszyscy ludzie na świecie pracować jedynie nad szlifowaniem łożek, a kłoby teraz zajmował się innymi dziedzinami produkcji, niezbędnej do życia codziennego. Bez auta można żyć, ale już bez chleba jest znacznie trudniej.

Dopiero na trzecim planie znajdują się wynalazki, które swem przeznaczeniem odbierają możliwość pracy i zarobkowania człowiekowi. A takich wynalazków mamy w dzisiejszych czasach całą masę. Daje się robotnikowi czasowe zatrudnienie przy fabrykacji takiej maszyny, która po wykonczeniu zastąpi jego pracę

zaczadzi się wobec twardej rzeczywistości — jest bez pracy. Najtragiczniej przedstawia się ta rzeczywistość w rolnictwie. Mózg ludzki wynalazł traktory, siewniki, plugi, żniwiarki i wiele innych rzeczy, które dokonują kultury ziemi, sadzenia, żnięcia, wogóle wszystkich czynności mechanicznie, zwiększają o kilkaset procent wydajność ziemi, a jednocześnie pozbawiają człowieka pracy.

Wiemy, że w Ameryce karmią świnie pszenicą, w Brazylii palą kawę w potęgach, w Anglii dają cukier bydłu — a w Chinach, Rosji i Indjach ludzie giną z głodu. Dlaczego tak jest? Dzięki mechanizacji pracy, zdolano w przeciągu kilku lat wyprodukować taką masę płodów rolnych, że cena ich na rynku spadła poniżej kosztów własnych produkcji. I nie oplaci się nawet transportować np. kawy z Brazylii do Europy, bo fracht przewyższa cenę towaru. Wygląda to paradoksalnie, ale jednak jest to prawdziwe. To też nie należy się spodziewać przedziwnych poprawy stosunków gospodarczych, aż ta sprawa zostanie uregulowana. Inna rzecz, że kapitaliści, jedyni właściciele fabryk i tych wszystkich maszyn, zastępujących pracę ludzką, mają dominujący wpływ na obecny kryzys gospodarczy.

Najbliższa przyszłość rozstrzygnie tę zagadkę, nad rozwiązaniem której biedzi się od dwu lat bezowocnie umysł ludzki. Zwyświeliśmy odnośną albo ręce ludzkie, albo też maszyny wypchną je zupełnie.

Fermenty w stronnictwie ludowym.

Nie ulega wątpliwości, że chłop polski, reprezentujący co najmniej 1/2 części ludności Państwa polskiego, stanowi podstawę polityki gospodarczej jako jej najważniejszy czynnik. Rolę jednak nie odgrywał nigdy w całości. Były czasy, że chłop polski przyszedł w Państwie do słowa, lecz dzięki swemu przewidywaniu utracił swoje wpływy. Chłopi widząc nieudolność swych przewodników oraz ich osobiste ambicje, stojące w sprzeczności z interesami chłopów, zaczęli swój obóz opuszczać i szukać innej orientacji, co spowodowało, że przy ostatnich wyborach stronnictwo ludowe „Piasta” pomoglio zaskrajając porażkę.

Kierownicy stronnictwa obwinają Sanację, że ona rozbiła chłopów, lecz wprawdzie zdrowy instykt chłopski kazał szukać rozwiązania tak ważnego zagadnienia włościańskiego w innym kierunku.

I dziś widzimy, że na terenie sejmowym stronnictwo ludowe przeżywa kryzys, gdyż znaleźli się postawie, którym sprzykryła się młowa opozycja wobec Rządu. Przekonał się on, że lepsza dla włościanina owoca wspólpraca nad jego podniesieniem, aniżeli kryzys i hałasy. Wszystkie zdrowe elementy zaczy-

nają się usuwać z obozu, którego hasłem jest jedynie zemsta i szeregują się około zdrowych i twórczych ideałów.

Cieszy nas to niezmierznie, że i na Śląsku Cieszyńskim zaczyna się ujawniać w obozie naszych ludowców odrętwienie.

Jako dowód tego służy umieszczona w ostatniej Śląskiej Gazecie Ludowej (Głos Ludu Śląskiego) dosadna krytyka dotychczasowego ruchu ludowego, zorganizowanego w obozie „Piasta”, która wytyka:

„ze cele polityki upatrzone nie w realizowaniu głębokich zasad życia, lecz raczej w kwestjach doroznych, rozwijając przesady i szkodliwy utilitaryzm;

ze wskutek tego momenty faktyczne zbyt górują w polityce ludowej nad polityką zasad; że wiodowie ruchu ludowego zanadto tkwią psychicznie w przeszłości i przejawiają się doktrynerstwem, tracącąc poczucie rzeczywistości;

że różnice dzielnicowe, a więc pozostałości psychiczne z czasów niewoli, są główną przyczyną marnego iść scenemienia ruchu ludowego;

że wielu przywódców odsuwa się od przyjęcia na siebie odpowiedzialności za państwo, nie zdając sobie sprawy z istoty demokracji;

że wiele kwestie rozstrzyga się ze stanowiska nastrosów, a nie racjonalności;

że fraces a czułość i demagogia zaciemniają działaczom grunt rzeczywistości;

że w ruchu ludowym nie widać było dotąd wyraźnej i planowej ujętej ideologii gospodarczej ani w stosunku do stanu włościańskiego, ani w stosunku do państwa i że na skutek tego nie wytworzone potrzebnych organizacji gospodarczych;

że w całej robocie ludowej, zarówno organizacyjnej jak politycznej, zauważa się zbyt duży dyktantyzm, że w tych warunkach utworzyło się dogodne podłoże dla zarozumiałości i gadołui, a nie rzetelnych dyskusji, co prowadzi do zametu w życiu wsi polskiej”.

Lud śląski wyczuwał instynktownie powyższe błędy, dlatego też nie poszedł przy ostatnich wyborach za hasłem nienawiści, lecz za hasłem solidnej i twórczej pracy nad robotnictwem państwowym oraz nad ulepszeniem i utrwaleniem bytu szerokich warstw włościańskich.

Ulgi dla dłużników Państwowego Banku Rolnego.

Obecny Rząd przekazał się, że pożyczki Państwowego Banku Rolnego w dzisiejszych czasach nie przyniosą rolnikom żadnych ulg i korzyści, wobec czego pociągnięto cały szereg kroków, które mają na celu ulżenie rolnictwu. Nietylko utrudniono licytację sprzedaw realności wiejskich za bezcen, lecz przystąpiono także do odroczenia spłat pożyczek, udzielonych z Państwowego Banku Rolnego oraz do obniżenia odsetek od pożyczek tych. Ulgi, zarządzane przez Państwowy Bank Rolny, idą w trzech kierunkach:

odroczenia spłaty zaległości, przedłużenia okresu spłaty pożyczek i obniżenia oprocentowania.

W szczególności w dziedzinie kredytu długoterminowego w listach zastawnych odraczane będą zaległości z tytułu rat, powstałe przed 1 stycznia br., na czas do 1 kwietnia 1933 roku, względnie do 1 października 1934 r. w zależności od kategorii dłużników. Spłaty tych zaległości będą następnie rozkładane na warunkach możliwie dogodnych, przyczem odsetki od odroczonej zaległości nie będą wogóle pobierane. Obniżono narazie na b. r. oprocentowanie od pożyczek długoterminowych w zależności od kategorii dłużników o 4, względnie o 2% w stosunku rocznym, czyli o 2, albo 1% przy ratie półrocznej. Ponadto na wyzienie dłużników, którzy zacięgnęli pożyczki w listach zastawnych na krótsze terminy, przedłużone są będzie okres spłaty tych pożyczek do 30-letniego okresu umorzenia.

Przy pożyczkach długoterminowych w obligacjach melioracyjnych zaległości z tytułu rat odroczone zostały narazie do jesieni b. r. a w między czasie Bank zbada możliwości płacące

poszczególnych dłużników i zależnie od wyników badań, ustali ewentualnie dalsze prolongaty. Równocześnie przedłuża się okres trwania tych pożyczek z 15 na 18 lat w ten sposób, aby spłata kapitału rozpoczynała się o 3 lata później, jak to było dotychczas ustalone. Ponadto zastosowano obniżenie oprocentowania o 2% rocznie za r. 1931 i narazie w racie płatnej 1-go kwietnia 1932 r., przyczem w tej racie część pożyczki zużyta na budowę odpływów, korzystając będzie z dalszej jeszcze bonifikaty.

W dziele pożyczek udzielonych z funduszy administracyjnych przez Państwowy Bank Rolny, spłaty zaległości zostały również odroczone na dwa lata, z odsetką, zwolki od tych zaległości zostały darowane dla tych dłużników, którzy w latach 1932 i 1933 będą w terminie spłacali bieżące raty. Oprocentowanie w r. 1932 podległo obniżeniu dla pewnych kategorii pożyczkobiorców od 1 do 2% w stosunku rocznym. Zostały również przyznane dość znaczne ulgi w spłacie należności rentowych w województwach zachodnich.

Wymienione wyżej ulgi we wszystkich rodzajach kredytów zasługuje Bank jedynie wobec tych dłużników, którzy spłacali będą regularnie bieżące i dalsze raty w terminach ich płatności i nie dopuszczą do ściągania należności Banku w drodze egzekucji. Wobec dłużników, którzy mimo udzielonych ulg, nie będą nadal wywiązywać się ze swoich zobowiązań, zostaną wszystkie ulgi cofnięte.

W dziedzinie kredytu krótkoterminowego P. B. R. stosować będzie jedynie indywidualne i wyjątkowe ulgi w zależności od rodzaju kredytu i sytuacji materialnej dłużników.

Próżne hasła i frazesy polityczne u Czechów.

Rzadko który naród potrafi się tak sprytnie i chyttrze chełpić, jak Czesi. Wszędzie chcieliby być przedmiotem zainteresowania, to też nie dziwnego, że propaganda ich w 90% miążąca jest z prawdą, opiera się na kłamstwach i obliczona jest na chwilowy zachwyt. Co będzie dalej, to już wyrainowani na „pierwsze” tylko wrazenia liczący Czesi nie robią sobie najmniejszych skrępowań. Grunt, aby teraz świat im wierzył, aby sąsiedzi nie poznali się na ich trykach, czy podstępnych planach. Kierują się hasłami: „qui habet tempus, habet vitam” — kto ma czas, ma fakie życia! A więc ich propaganda miała to „życie”, chce wygrwać na „czasie”, byle tylko przełaziwować między Scyllą a Charybdą w walce o egzystencję. Posługują się w tym celu kłamstwami, nie nie zwążając na to, że może to w przyszłości, albo nawet w krótkim czasie, zrazić ich przyjaciół czy sąsiadów. Im chodzi narazie tylko o „dziś”,

o „jutro” — a potem! to już „jakos” będzie. Trzymają się najprawdopodobniej teorii i obaw prez Masaryka, który często miał się wyrażać: „Obyśmy tylko przez pierwszych dziesięć lat potrafili się utrzymać nad wodą, to potem już jakoś przedziejmy mogli przetrwać”. Chodzi im więc o te pierwsze, można powiedzieć, „dzieciactwo” lata republiki i dlatego wszystkie się czepiają, jak tonący brzytwy, by się nawet chwycić. I oni „wszystkiego” się chwytają, tak prawie dowolnego jak i nie-dozwolonego, z tą tylko jedną różnicą. że u nich w ich propagandzie jest więcej tego nie-dozwolonego, niż „dowolnego”. Niema wprost jednej sprawy, aby propaganda czeska nie starała się jej wyzyskać. Dopiero co odbyły się uroczystości ku czci szermierzy wołności Amerykańskich Stanów Zjednoczonych, Washingtona, a Czesi odrazu byli „jake tadę” za swą propagandą: „Odkryli w swej prasie jedną

z dotąd „nieznaną” kart dziejowych, iż ów Washington w „młodych” latach „ubiegał się” o względy pewnej Czeszki i że „miał” nawet zamiar ją poślubić. To jednakże jest jedno ze słabszych kłamstw propagandowych Czechów, jakimi Praga od czasu do czasu zasypuje cały świat.

Najmłodniejszym bowiem hasłem Pragi jest „demokratyzm” oraz „humanitaryzm” republiki czeskosłowackiej, czy też jej najwyższych dygnitarzy. Prasa czeska od samego początku przewrotu stała przypomnia światu, iż ona jest jedyną „oazą” hasel demokratycznych wśród całego szeregu państw środkowej Europy. „Absolutyzm” jest na Węgrzech, Polska — to „państwo policyjne”, gdzie „tylko pan i policjant” ma słowo; w Jugosławii — dyktatura, w Rumunii — to samo i t. d. Tylko Czechy są „wzorem” modych rządów nowoczesnego państwa. Rzeczywistość jednakże uczy nas o czemś inem. Bowiem taka republika czeskosłowacka co pewien okres wydana jest jakby do „pachtu” pewnym stronnictwom, które potem ją wykorzystują jak donją krowę i „okrywa sławą” republikę różnymi panamami i innymi afarami, co samo wskazuje już na skrytą dyktaturę, a co nazwać można wszystkim i inem, tylko nie — demokracją. Prawie, kiedy piszemy te oto słowa, skarzy się czeski poseł Dr. Hajn, iż od całego szeregu miesięcy nadaremnie dopomina się zwolniona komisja zagranicznej praskiego parlamentu przysyłanego. A ten Hajn, to nie żaden Niemiec, Polak, czy też komunist, lecz jest to poseł obozu rządowego z ramienia stronnictwa Kamrara. Parlament czeski odgrywa tylko rolę „wielkiego” statysty, lub towarzystwa „przeznaczonych” na narodowe „nagrody”, wypłacane w formie diet poselskich. To samo, lecz jeszcze w większej mierze, można powiedzieć o senacie czeskim, który tam już wcale nie ma nic do gadania, chociaż gadać może, lecz to się nikomu na nie nie przyda. Jest to gadanie tylko na „ani zając, ani zalać”. Senat ten tylko różni się od zgromadzenia poselskiego, że członkowie jego są jakby emerytami polityki czeskiej, którzy „chcą” coś otrzymać za swą „patriotyzm”, a otrzymują to w formie diet senatorskich. Narodowe z czego, więc niechaj płaci przy „demokratyzmie” ustroju tych oto „niepaszoryłów”. Było tylko gadać w senacie a nie na prowincji — a tu ewentualnie jeszcze przeciwko rządowi, przeciwko „demokracji”. Żaden poseł nie ma co do powiedzenia rządowi w rządzeniu państwem. To jest praca jego szefa w stronnictwie, który w rządowej „osemce”, czy „piątce”, lub „szóstce” — podług tego, czy z 8, 5 lub 6-ciu stronnictw składa się koalicyja — walczy w każdej kwestii, a tak każdy poseł lub senator tylko taki „pogład” może mieć, jak ta „demokratyzm” osemka, piątka czy szóstka uchwalila. Kto się nie zgadza, a wazyby się inaczej postąpić, tego w imię „demokracji” bez pardonu wyrzucają za drzwi ze stronnictwa

JOZEF ŁAMACZ.

Wielkanoc w górach.

Wierny swym zwyczajom, spędzitem tegoroczną Wielkanoc w górach. Jakoż czynię to rok rocznie. Nie zawiodłem się i tego roku. Mój pamiętnik wzbogacił się o jedno niezarte wspomnienie więcej. Góry. Same słowo brzmi jakoś dziwnie fascynująco, że hoję się, bym opisując je, nie popadł w rozczulenie, kobieca sentymentalność. Wiosna w górach, a na dodatek światła. Czy może być coś romantyczniejszego, jak błąkać się przez dwa dni wśród oszniętych lasów, kąpiąc się w strugach płynnego złota, które hojnie tryska z rozżarzonej do czerwoności kuli, zawisłej wysoko na lazu — niebios. Ogładzając w wyżyn górskiego piedestału drzewami w świetlancei zadumie wioski i miasta, rozkładające dysharmonijnie w pobielatych stokach, lub też szczyt swój wzrok odległemu na dziesiątki kilometrów poszarpanym urwiskami Tat i Fatr. Widok jest oszalamiający, do snu na jawie podobny. Chłodny, górski wietrzyk nie pozwala jednakże wpaść w prawdziwość obrazu i realność chwili. Wiosna w górach, to jedno długie, niestanne pasmo zachwyty, głębokich westchnień, a zarazem kolebka wszelkich przyjemności, których gdzieindziej trudno doświadczyć.

Rozczuliłem się cokolwiek. Powiedział pewien filozof, że jest to największym grzechem, jeśli mężczyzna podda się tej słabości. Ja zadam równopowiniamienia. Jeśli kobiecie wolno, żeż mężczyźnie nie przysługuje to samo? Zresztą w górach obowiązuje prawo nadejści sięgać wolności. Czyżi wolno czynić to, co gdzieindziej jest policyjnie napełnowane. No wolno używać stroju kąpielowego, względnie chodzić bez koszuli. Naturalnie nie omisszając korzystać z tego przywileju. Skutki tego były jednakże opłakane. Złożyłem przysięgę na brode Allacha, że więcej nie skorzystam z prawa gr. Chodziłem bowiem przez cały dzień w skurpie lodowej. Słowo daje. Jak jakis lew polarny. A zabani to mi tak dygotało, że miałem nieplonne obawy o całosć mych szczek. Stało się to bardzo prosto. Powiesłem sobie koszulę na krzakach pod rozschytym smierkiem pragnąc zabezpieczyć to boskie okrycie przed ewentualnym deszczem. Gdy po pewnym czasie pragniałem się ubrać, przekonałem się że zgroza, że moja koszulka napęczniała poprostu od wody, która obficie kropiła z tającego śniegu.

Gdy opowiadziałem ma przygodę w chroniku, wysłmano mnie w haniebnej formie. Odno postanowiłem nie zwracać się nikomu. Nawet przyszłej narzeczonej. A szkoda, bo spotkało mi dużo doświadczeń. Ale dość tego.

Mówię ciagle o sobie, a przecież tyle turystów i turystek, które mieszkały w schronisku, czeka na swa kole.

Przyjechawszy na Stożek, zastałem tu niewzruszone wspaniałe. Przewidywałem, że będzie to kilka panów w upadku, kilku zaś panów trenowało z zamiłowaniem zjeżdżanie na siedzeniach Pomysłam odrazu, a to prawdziwy ruch świąteczny. Byłem zadowolony z tego oznajwienia. W pewnej jednakże chwili przejechała obok mnie jakaś wysoka panna, na widok której straciłem momentalnie uczucie zadowolenia. W jednej chwili przypomniałem sobie, że to Cieszyńska zacięła cyrk braci Kludských. Nie omisszam podzielić się moimi obawami z gospodarzem schroniska. Proponowałem mu nawet, by porozumiał się z tą znaną firmą telefonicznie, czy posiada wszystkie malpy w komplecie. Był bardzo zajęty i dlatego moja propozycja skończyła się fiaskiem.

Po wejściu do schroniska polskolatko moje żrenice też niecodziennie rany. Dwóch panów z zaparciem siebie zmrowało narty. Od czasu do czasu zbrywali siebie ironicznymi uwagami, w których pokazywało miejsce zajmowało chwaleń. W jeden chwili przypomnieliśmy sobie, że jeden z nich smarował bratrim, a drugi ścierał już drugą tubkę kleistru. A więc smarowano smarami o jednakowym imieniu i wiecej

dniu do południa licznie zebrana dziesiątka szkolna i Towarzystwa uszykowały długą pocchod, na której z placu fabrycznego ruszył do kościoła, któryzeż nabożeństwo.

Wieczorem znów odbyła się uroczysta akademja, na której programem złożyły się występy chóru męskiego miejsc. Tow. Spiewackiego pod batutą naucz. Romowicza. Odpiewano kilka pieśni żołnierskich, budząc ogólnie zadowolenie i uznanie. W dalszym programie było okoliczne przemówienie, charakteryzujące szlachetną postać naszego Wodza i wychowawcy Narodu. Kilka deklaracji dostosowanych do uroczystości wypełniły część pierwszą wieczoru.

Druga część programu wypełniła 3-aktowa sztuka patryjczyna z czasów walk legi. p. t. Porucznik I. Brygady. Sztukę doskonale odpowiadającą na uroczystość imieninową Marsz., oddał zespół amatorski pierwszorzędnego. Niechaj ostatni doskonały występ owego zespołu amatorskiego będzie bodźcem do dalszej pracy na tem polu. Okazuje się bowiem, że nie brak w mieście ludzi chętnych a przytem bardzo dobrych amatorów, którzyby mogli z powodzeniem oddawać sztuki nawet poważniejsze, zakrojone na szerszą skalę. Reżyseria sztuki spoczywała w rękach naucz. Romowicza, który dokładał wszelkich starań, by dzień ten wypadł okazale. Na samo zakończenie odegrał Kolej. Przypływ. Sztuka krótka 1-akt. sztuka patryjczyna p. t. Pod Belvedere. Sztuka poważna i bardzo aktualna dzięki reżyserji p. Herzika wypadła również doskonale.

Obchód Imienin Marsz. wypadł przy chętniej współpracy Tow. Spiewackiego i K. P. W. i staraniem Komitetu nadspodziewanie. Ogólne zadowolenie i dalsze refleksje po uroczystości są dowodem, że wieczerz wywarł na widzach niezatarte wrażenie.

Goleśzów. W dniu 9 kwietnia b. r. o godzinie 6.45 rano, odejście się licytatora różnych sprzętów domowych u pana Franciszka Milaty (rzeźnik).

Ustron. Rolników ustronskich czeka rą! Niedawno jakiś tegi ludowiec z Ustronia skam! na ciężkie położenie miejscowego rolnictwa. Piszemy — tegi — nie dla jego zalet ludzkich, ale z powodu bezładnych głupstw, jakie w swym pióro-tworze napisał. Fundamentalna przyczyna ciężkiego położenia ustronskich chłopów — według korespondenta Śląskiej Gazety Ludowej — są niskie ceny płodów rolnych. Obecnie ceny płodów rolnych idą milowemu krokami w górę, a tymczasem naszym chłopom wcale się sytuacja nie polepsza. Widać, że owa przyczyna była zupełnie błagą i głupstwem. Słabo się znają patryjczyne z Śl. Gazety Ludowej na gospodarce naszego chłopa, kiedy ich prośnictwa jakos nie spełniają się.

W tym celu już dawno pisali, że nam potrzeba nie drogiej, ale tanich płodów rolnych i że dopiero wówczas można mówić o poprawie bytu naszego ustronskiego chłopa.

Od pewnego czasu krąży u nas pogłoski, jakoby znany tutaj ludowiec z pod czapki Witosa miał zamiar wstąpić do „sanacyjnych” górali, ale ci ostatni zamknęli drzwi przed nim, wypierając się go. Nie dziwne! Jakby ci goraliczycy wyglądali przy tak grubasnym okazie, toby przecie nie pasowało. W odmowie górale zaznaczyli, że do spełnienia jego życzenia potrzebna byłaby mu najpierw gruntowna kuracja odłuszczejająca i wyzbycie się tej drażniących na „dzięgi”, na jaką obecnie choruje.

Dobrzejszy goraliczycy postąpił. Gdybyśmy tego ludowczyka przyjęli do siebie, na tochysmy byli dojeni, nitylko za słome, dzwony, gaeżę, siano, ale onby jeszcze jakiś podatek na swój obwód w pasie na nas nalozyl. A obwód to polezny! Strach ileby się tam zmiesciło!

Oto zaś najechała Śląska Gazeta Ludowa naszego sekretarza z Związku. Pisała, że te słowa prawdy, które niedawno były napisane w Nowinach, to „błoto”! Juczi, że błoto, kiedy dotykali podwórką złoconego i zapowietrzonego nieprawnie. Pisać z Śląskiej Gazety Ludowej, a zwłaszcza jej ustronskich naganiaczach, toć to rzeczy brudne. Gieżko bym dotykał tego brudu kłamiw, które na łamy Śl. G. Ludowej wylewają różni „Gorale z Równicy”. Dzisiejsi ludzie, niechętni dociekać istoty rzeczy, wolą przechodzić obok skalanego miejsca, niż nazywać po imieniu to, co

widzą. W opinii ludzi nie ten jest winien, nie ten jest oprawny, kto bezczelnie skalał miejsce publiczne, ale ten, kto czyn pierwszego nazywał po imieniu.

Gorol.

Z Pszczyńskiego.

Zmiana dyrektora w gimnazjum żeńskim. Z dniem 1 kwietnia obowiązki dyrektora w Miejskim Gimnazjum żeńskim w Pszczyńce obejmuje p. Peterkówna, dotychczasowa nauczycielka w gimnazjum żeńskim w Mikołowie.

Uzupełnienie sprawozdania. W sprawozdaniu z obchodu Imienin Marszałka Piłsudskiego przeoczyliśmy nazwisko p. dyrektora woj. Pajakowej, która brała łaskawą współudział w akademji z solowym koncertem fortepjanowym.

Pod adresem Teatru Polskiego w Katowicach. Ostatnio wystąpił Teatr Polski z Katowic w Pszczyńce ze sztuką Grzymały Siedleckiego p. t. „Jęz synowa”. Nie chodzi nam tu o krytykę sztuki o bardzo miernej wartości dramatycznej i liwym dewocje. Chodzi nam o cel wychowawczy teatru polskiego. I tu ze zdziwieniem wytyczyliśmy na aliczkach publicznych wystawianą komedję napis: „Dla młodzieży dowolność”. Sądziemy, że stało się to przez pomyłkę i bez zgody dyrekcji teatru. O ile stało się inaczej, to apelujemy w imieniu rodziców i wychowawców młodzieży, aby teatr na przyszłość nie zalecał młodzieży sztuk teatralnych o wątpliwej wartości literackiej i etycznej. Rozumiemy aż nadto dobrze znaczenie tak ważnej placówki kulturalnej na krajach zachodnich, jako że teatr i dlatego tak wielką uwagę czynimy po jego adresem. Czy nie można urządzić od czasu do czasu popołudniowych przedstawień szkolnych? Czy nie można pokazać młodzieży wartościowej sztuki z repertuaru np. klasycznego? Wierzymy, że kierownictwo Teatru Polskiego przyjmie życzywie nasze propozycje.

Skargi na rozkład jazdy. Fatalne połączenia kolejowe Pszczyzny z Krakowem i Cieszyńcem powodują liczne zażalenia ze strony naszych czytelników. Czy dyrekcja K. P. K. p. krakowska i katowicka nie mogłyby usunąć niedogodnych połączeń z nowym rozkładem jazdy, obowiązującym od czasu do czasu?

Wpisy do kl. I w Państw. Gimm. w Pszczyńce. Dyrekcja Państwowego Gimmnazjum im. Bolesława Chrobrego w Pszczyńce ogłasza, że wpisy do klasy I Gimmnazjum odbędą się będą w dniach od 4 do 11 kwietnia b. r. włącznie w godzinach urzędowych przed południem w kancelarii tut. Gimmnazjum. Rodzice i osoby uprawnione do wychowania danego dziecka mogą je zgłosić usunie lub pisemnie u Dyrektora Zakładu, przedstawiając przy zgłoszeniu metrykę urodzenia wzgl. chrztu i świadectwo szczenięcia opisy.

Do klasy I mogą być przyjęci uczniowie, którzy ukończyli lat 10 a nie przekroczyli 12 lat życia w tym roku kalendarzowym, w którym zacznie się rok szkolny 1932-33, jako też ukończą 4 klasy szkoły powszechnej.

Egzamina wstępne do klasy I odbędą się z końcem czerwca 1932 r., o terminie rozpoczęcia egzaminów zawiadomi Dyrekcja osobno. Przy wpisach należy uiszczyć takse egzaminacyjną w kwocie 10 zł.

Praca oświatowa na terenie Związku Strzeleckiego. Dnia 6 marca b. r. odbyła się obrada Referentów oświatowych Związku Strzeleckiego powiatu Pszczyzna, w obecności 22 przedstawicieli Oddziałów z całego powiatu.

Obradom przewodniczył Os. Insp. Wróblewski, Prezes Powiatowego Związku Strzeleckiego w Pszczyńce.

Tematem obrad było uzgodnienie programu wychowania i wychowawczego na najbliższą przyszłość, oraz udzielenie szeregu wskazówek i wytycznych, dotyczących zrealizowania ustalonego programu.

WARSZOWIE. Z okazji oświatowej na terenie Zw. Strzeleckiego. Oddział Zw. Strzeleckiego w Warszawskich od samego początku swego powstania, zdradza niewzruszoną żywotność i ruchliwość. Ostatnio własnym sumptem i nakładem pracy wykonał scenę, na której odegrał bardzo udanie kilka przedstawień amatorskich. Inicjatorem i głównym motorem tej akcji jest ob. Zduniak, nauczyciel szkoły powszechnej. Podkreślić także należy bezpo-

resowną pracę bezrobotnych członków organizacji.

— Silna wola, obywatelskie traktowanie swych obywateli i podwójny godny zapława doprowadziły do uruchomienia ważnej placówki oświatowej. — Czesz twórczej pracy.

Z Wydawnictw.

GIESZYŃ. „Zaranie Śląskie”. Red. i Adm. kwartalnika regionalnego „Zaranie Śląskie” (Cieszyń. ul. Ślimacha 14) donosi, że w najbliższych dniach ukaze się pierwszy numer ósmego rocznika, ozdobiony całym szeregiem pięknych ilustracji, z pomiędzy których wymienić należy drzeworyły Pawła Stellera, przedstawiający zaulek staro-miejski, linytopy tego samego artysty, przedstawiający Cieszyń w noccy, oraz fascimile autografu „Rty” M. Konopnickiej z objaśnieniami A. Brożka. Na trzeci numeru składają się wiersze Józefa Birkenmayera („Niedziela palmowa 1921 roku” i „Memorium Prime Sodallium...”), szkic G. Morcinaka „Dawny naczelnik śląski” oraz szereg artykułów: Pawła Musiela („Literatura Śląskopolska XVIII w.”), Jana Wantuly (Starodawne rity przysięgi na Śląsku), Wł. Gódnikiewicza (Szkołnictwo na Górnym Śląsku przed stu laty), ks. Andrzeja Buzka (Jeden z najdawniejszych zabytków języka polskiego w Cieszyńcu) oraz Michaiłowa Gladysza („O zbieraniu materiałów ludoznawczych” wraz z kwestjonariuszem, dotyczącym demologii ludowej). Ze sztyt dopełniają Materiały, Recenzje, Kronika i Przechład mizrealny. Administracja „Zarania” proci osoby, posiadające numer pierwszego rocznika pierwszego (przedrocznego) i numer pierwszy rocznika drugiego, o odprędzanie jej tychże w cenie według umowy.

Andrzej Czudek: „Głuszcze w lasach Śląskich”. Katowice 1931. Wydanie Muzeum Śląskiego. Dz. III, nr. 5. Pewnym uzupełnieniem poprzedniej broszury jest praca p. Czudka, który omówił w niej wyczerpująco materiały, jakie zebrał dział ochrony przyrody przy Muzeum Śląskim w odniesieniu do głuszczy, żyjącego w lasach woj. śląskiego. Głuszcze jest rzadkim dziś ptakiem i mało znanym ogółowi, bo żyje w odludnych i spokojnych ostępach na terenie nadlesnictwa państwowych: Wisły, Ustronia, Brennej i Istebnej. Największe skupienie znajduje się na Baraniej Górze. Autor zaimuje się historią rozwoju głuszczy w Beskidzie Wyższym, warunkami żywicieli, głośzców na Śląsku Cieszyńskim. Na Górnym Śląsku wyginęły całkiem głuszcze, choć były jeszcze kilkadziesiąt lat temu. W końcu autor przedstawia stan głuszców na terenie całej Polski. Głuszcze zasługuje na bezwzględna ochronę, jako zabytek do pewnego stopnia fauny polskiej. Wydawnictwu należy życzyć rozpowszechnienia, aby propaganda ochrony głuszczy dotarła do jak najszerzego kręgu społeczeństwa.

Z kraju i ze świata.

Marszałek Piłsudski, przebywający na wycozasz w Afryce, uzdalił ostatnio wycieczkę samochodem do oazy Fajum w pustyni libijskiej. Marszałek jest zdrow i czuje się doskonale.

Prowizoryczne porozumienie celne z Niemcami zostało zawarte w Wielką Sobotę i jest pierwszym jasnym punktem na horyzoncie międzynarodowych stosunków handlowych.

W Warszawie w czasie świątecznej strzelaniny wylatujące zostały dwie osoby zabite, a kilkanaście rannych.

W ubiegłym tygodniu wróciło 1500 bezrobotnych z Francji do Polski. Dyrekcja kopaliń osiadczyły, iż będą „muszone z braku pracy pozostawić dalsze redukcje, co dotknie w szczególności naszych robotników.

Deficyt budżetowy w lutym. Ogólne dochody skarbowe w lutym b. r. wyniosły 161.468 tys. zł, wobec 175.299 tys. zł w styczniu b. r., a 200.003 tys. zł w lutym 1931 r., wydatki zaś 153.860 tys. zł wobec 178.091 tys. zł, względnie 212.485 tys. złotych. Jak z tego widzimy, wpływ skarbu państwa zmniejszył się w lutym w stosunku do stycznia o 10,8 mil. zł, a równocześnie wydatki wzrosły o 15,7 mil. zł.